

Panelový dům 60. let v Československu – typ či experiment?

Mgr. Eva Novotná (Ústav dějin křesťanského umění KTF UK Praha)

Přednáška se věnuje experimentální bytové výstavbě 60. let v Československu. Představí myšlenku panelového domu jako ideálu vysoce industrializovaného, typizovaného a standardizovaného stavebnictví, o němž snili již představitelé meziválečné avantgardy či projektanti Baťových závodů ve Zlíně. První část přednášky se zaměří na samotný zrod projektů obytných domů, které dnes nazýváme paneláky, a na první experimenty s železobetonovým panelem, rámovými konstrukcemi a jinými zprůmyslněnými metodami výstavby ve 40. a 50. letech. Od panelového domu jako ryze technologického experimentu se druhá část přednášky přesune k experimentům 60. let, které zohledňovaly nejen technologická hlediska, ale i urbanistická, estetická a sociálně-psychologická. Přednášku uzavře krátký exkurs do soudobé bytové experimentální výstavby v zahraničí (zejm. ve Skandinávii).

Literatura:

Ferdinand Balcárek, Pokusné projekty a pokusné stavby, cesta k vyšší úrovni bydlení, *Architektura ČSSR XIX*, 1960, č. 6, s. 375-377.

Česká architektura 1945-1995 (kat. výst.), Galerie Jaroslava Fragnera v Praze 1995.

Deset let bytové a občanské výstavby v práci Krajského projektového ústavu v Brně (kat. výst.), uspořádal František Kalivoda, Brno 1958.

Diskuse: K experimentálnímu projektování, *Architektura ČSSR XIX*, 1960, č. 5, s. 559-560.

Jiří Gočár, *Od pyramid k panelům*, Praha 1959.

Lesná. Nová obytná čtvrť města Brna. Projekt/ Realizace, Stavoprojekt Brno 1969.

Jiří Musil, *Lidé a sídliště*, Praha 1985.

Jiří Novotný, *Nové bydlení v Praze*, Praha 1964.

Otakar Nový, *Obrana architektury. Dvacet let od založení KPÚ* (kat. výstavy), Krajský projektový ústav Praha 1968.

Otakar Nový, *Architekti Praze*, Pražský projektový ústav 1971.

Josef Pechar, *Československá architektura 1945-1977*, Praha 1979.

Rostislav Švácha, Rekapitulace sídlišť, *Stavba VII*, 2000, č. 5, s. 36-40.

Kimberley Elman Zarecor, *Manufacturing a Socialist Modernity: The Architecture of Industrialized Housing in Czechoslovakia, 1945-56* (disertační práce), Columbia University, 2008.